

MMM:n lausunto: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyynnöstä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelmasta

Asianhallinta: [VN/18780/2023-SAAP-14](#)

Vastaukset lausuntopalvelussa esitettyihin kysymyksiin maa- ja metsätalousministeriön osalta alla:

Onko valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun ja vuorovaikutuksen järjestämiseen näkemyksiä?

Lausunnot ja kyselyt sekä alueelliset tilaisuudet ja yhteistyö alueellisten liikennejärjestelmätyöryhmien kanssa ovat tärkeä osa hyvin onnistunutta vuorovaikutusprosessia. Esitetyt teematyöpajat ovat hyvä lisä valmistelun vuorovaikutukseen. Koska teematyöpajoja voi olla vain rajallinen määrä, on valmistelussa myös huolehdittava siitä, että työpajojen teemat eivät korostu liikaa lopullisessa suunnitelmassa eivätkä ole liian suppea-alaisia. Työpajojen aiheita voivat olla esimerkiksi digitalisaatio, elinkeinoelämän tarpeet, henkilöliikenteen tulevaisuus, liikenteen infrastruktuuri, toimintaympäristön muutokset ja kansainvälinen saavutettavuus, kokonaisturvallisuus sekä huoltovarmuus.

Kohdistuuko voimassa olevan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelman visioon tai tavoitteisiin muutostarpeita? Mikäli kyllä, millaisia muutostarpeita ja miksi? (Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelman sivut 10-11).

Visiossa on liikennejärjestelmän yleisen tavoitetilan ohella korostunut kasvavien kaupunkiseutujen liikennejärjestelmän tavoitteiden kuvaus. Visiossa olisi tärkeää kuvata tarkemmin tavoitetilaa myös maaseutualueilla, joilla saavutettavuus on henkilöautoilun varassa. Visiossa tulee tarkastella saavutettavuutta laaja-alaisemmin myös mm. alueiden saavutettavuuden, aluerakenteen ja aluekehityksen kannalta. Maaseutuvaikutusten arviointi on tähän sopiva työkalu.

Onko suunnitelman vaikutusarviointiin ja SOVA-lain (8.4.2005/200 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista) mukaisen ympäristöarvioinnin valmisteluun näkemyksiä?

Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että arviointiin otettaisiin mukaan maaseutuvaikutusten arviointi

Suomi on yksi Euroopan unionin maaseutumaisimmista maista. Suomen pinta-alasta 95 prosenttia on maaseutua ja maaseutualueilla asuu vakituisesti lähes kolmannes väestöstä. Suomen eri alueiden olosuhteet vaihtelevat suuresti johtuen muun muassa maantieteeseen, elinkeinorakenteeseen, sosioekonomisiin eroihin ja myös kulttuuriin liittyvistä tekijöistä.

Maaseutu toimii monelta osin toisin kuin kaupungit ja niin päätökset, ohjelmat kuin myös säädökset vaikuttavat eri tavalla maaseudulla ja kaupungeissa. Maaseutuvaikutusten arviointi tuo maantieteellisen ulottuvuuden säädösehdotusten valmisteluun. Arvioimalla maaseutuvaikutuksia tunnistetaan, ovatko valmisteltavien esitysten – muutosten ja niiden toteuttamiseksi valittavien keinojen – vaikutukset maaseudulla/-e merkittäviä ja liittyykö niihin kielteisiä piirteitä, jotka heikentävät maaseudulla asuvien kansalaisten yhdenvertaisuutta suhteessa niihin, jotka asuvat kaupungeissa.

Säädöksillä voi olla tarkoittamattomia vaikutuksia, joiden tunnistaminen säädöksen valmisteluvaiheessa on olennaista. Tunnistamalla maaseutuvaikutuksia hyvissä ajoin voidaan parantaa lainsäädännön laatua ja vahvistaa sen käytännön toteutettavuutta, varmistaa säädösehdotuksen tavoitteena oleva vaikutus erilaisilla alueilla, sekä turvata ihmisten ja alueellinen yhdenvertaisuus. Huomioitavaa on, että päätösten vaikutukset vaihtelevat maaseudun sisällä. Vaikutukset voivat maaseutualueilla kohdistua suoraan tai välillisesti eri

politiikkasektoreille. Maaseutuvaikutusten arvioinnin avulla pystytään arvioimaan maaseutuun kohdistuvia yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia sekä yhteisvaikutuksia maaseutualueiden näkökulmista.

Oikeusministeriön yhteiseen vaikutusten arviointiohjeeseen sisältyy maaseutuvaikutusten arvioinnin yleisempi ohjeistus, jota syventää laajempi erillisohje. Maaseutuvaikutusten arviointiohjeen avulla voidaan arvioida valmisteltavissa olevan säädösehdotuksen vaikutukset maaseutualueelle/-alueille. Arviointiohje on laadittu maa- ja metsätalousministeriön asettamassa poikkihallinnollisessa työryhmässä.

Maaseutuvaikutusten arviointiohje sisältää tietoa menetelmän taustasta (luku 1), maaseudusta arviointialueena (luku 2), esimerkkejä arviointikohteista (luku 3) sekä työkaluja arvioinnin toteuttamiseksi (luku 4). Ohjeen lopussa esitetään yhteystahoja ja tietolähteitä (luku 5).

[Säädösehdotusten maaseutuvaikutusten arviointi – Maaseutuvaikutusten arviointiohje lainvalmistelijoille](#)[Linkki toiselle sivustolle](#) on luettavissa valtioneuvoston julkaisuarkisto Valtossa.

Helsingissä 13.10.2023

Jaana Husu-Kallio
Kansliapäällikkö, maa- ja metsätalousministeriö

VN/18780/2023-MMM-53

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: